

DSI Predstavitev knjige Marije Ščuka Kerže

Kalvarija narodnega voditelja Zorka Ščuke

Bil je med glavnimi voditelji ilegalnega odpora v Trstu med prvim in drugim tržaškim procesom. Zorko Ščuka je bil dolga povojna desetletja v Jugoslaviji in pri nas zamolčana osebnost. Končno se je ob demokratizaciji Slovenije začela pisati beseda resnice in prišlo je na dan, da ga je Ozna 20. maja 1945 aretirala v Trstu in odpeljala v Centralne zapore Ozne v Ljubljano. 11. avgusta 1945 se je za njim izgubila vsaka sled, v njegovi zaporniški mapi je ostal le listič z besedami "Bil je likvidiran". Odstira pa se tudi celo povojno obdobje dolga zavesa suma, da je Ščuka med drugim tržaškim procesom izdal sotrpine. V Rimu je namreč prišel na dan original zapisnika, ki sploh ne kaže v to smer, pa tudi v dokumentih Ozne ni o tem besede, zapisano je le, da je bil britanski oziroma ameriški agent.

Za zelo dobro obiskan večer o Zorku Ščuki in priredbi Društva

slovenskih izobražencev in Knjižnice Dušana Črneteta je dala povod pri Goriški Mohorjevi družbi pred kratkim izdana knjiga Marije Ščuke Kerže Moj oče Zorko. Poleg avtorice so na srečanju sodelovali Lida Turk, ki je napisala spremne besede, pre-

ložbe, Marko Tavčar, večer pa je vodil časnikar Ivo Jevnikar.

Življenjsko pot očeta je v Peterlinovi dvorani opisala avtorica knjige, ki je najprej poudarila, da je bil Zorko Ščuka zadolžen za osveščanje mladine. Pravi center kulturnega, političnega in social-

v ulici Sv. Frančiška, pomembna oporna točka pa je bila tudi njegova trgovina v ulici Milano, Ščuka je bil namreč po izobrazbi agronom.

Ščukova kalvarija se je začela 5. septembra 1940, ko so ga fašisti zaprli. Po mučenju in trdi ječi je bil na drugem tržaškem procesu obsojen na smrt in nato pomiloščen na dosmrtno ječo na Elbi. Komaj v začetku leta 1944 se je vrnil domov. Kmalu se je umaknil v Švico, v Trstu pa je bil spet dva tedna pred osvoboditvijo. Po aretaciji družina o njem dolgih petdeset let ni vedela ničesar.

Skušal je zakriti tajno delovanje, ničesar ni povedal, kar bi politično bremenilo te ljudi in bi zasliševalci že ne poznali, je odstrla senco s Ščukove izpovedi pod prisilo Turkova. Preusmerjal je pozornost preiskovalcev na obrobne zadeve. V svojih pisnih družini je bil zelo oprezen, spretno se je znal izogibati cenzuri, je na večeru podčrtala Cendova in dodala, da lahko na več mestih berno tudi med vrsticami. V knjigi je objavljenih 87

Marko Tavčar, Lida Turk, Marija Ščuka Kerže, Marija Cenda in Ivo Jevnikar (foto Kroma)

vajalka Ščukovih pisem iz zapora prof. Marija Cenda in tajnik za-

nega življenja Slovencev v Trstu je postalo njegovo stanovanje v

izmed 206 pisem iz zaporov v Koroneu, Rimu in na Elbi.